

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Oratio Edgari Regis Ad Dvnstanvm Archiepiscopvm Cantuariae,
Osvvaldum Vvigorniae, & Ethelvvaldum Vventanae, episcopos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

ORATIO EDGARI REGIS

AD DVNSTANVM ARCHIEPISCOPVM
Cantuarix, Osvaldum Vvigornix, & Ethelwaldum
Vventanx, episcopos.

In qua clericorum coniugatorum enumerat vitia, eiiciendosque decernit, & introducendos monachos. Curam rei his mandat episcopis regia fultis auctoritate.

Officium
regis in sa-
cularibus.

In ecclesia-
sticis.

Episcopos
insimulat
negligen-
tia.

Clericorum
enumerat
vitia.

QVONIAM magnificavit misericordiam suam Domi-
nus facere nobiscum, dignum est, o patres reueren-
dissimi, vt innumeris illius beneficiis, dignis respondeamus operibus. Neque enim in gladio nostro possidemus terram, & brachium nostrum non seruauit nos, sed dextra eius, & brachium sanctum eius, quoniam complacuit illi in nobis. Iustum proinde est, vt qui omnia subiecit sub pedibus nostris, subiiciamus illi & nos & animas nostras, & vt hi quos nobis subdidit eius subdantur legibus non segniter elaboremus. Et mea quidem interest laicos cum æquitatis iure tractare, inter virum & proximum suum iustum iudicium facere, punire sacrilegos, rebelles comprimere, eripere inopem de manu fortiorum eius, egenum & pauperem a diripientibus eum. Sed & meæ sollicitudinis est ecclesiarum ministris, gregibus monachorum, choris virginum, & necessaria eorum procurare, ac salutem & quietem, vel paci consulere. De quorum omnium moribus ad nos spectat examen, si vixerint continenter, si honeste se habeant ad eos qui foris sunt; si diuinis officiis solliciti, si ad docendum populum assidui, si victu sobrii, si habitu moderati, si in iudiciis sint discreti (pace vestra loquor, reuerendi patres) si ista solerti scrutinio curassetis, non tam horrenda & abominanda ad aures nostras de clericis peruenissent.

Taceo quod non est illis corona patens, nec tonsura conueniens: at in veste lasciuia, insolentia in gestu, in verbis turpitudine, interioris hominis produnt insaniam. Præterea in diuinis officiis quanta sit negligentia, cum sacris vigiliis vix interesse dignentur, cum ad sacra Missarum solennia ad ludendum, subridendum, magis quam

ad pfallendum, congregari videantur. Dicam quod boni lugent, mali rident, dicam dolens & (si tamen dici potest) quomodo diffluant in comestationibus, in ebrietatibus, in cubilibus & impudicitiiis, vt iam domus clericorum putentur prostibula meretricum, conciliabulum histriionum. Ibi alea, ibi saltus & cantus, ibi vsque ad medium noctis spatium protracta in clamore & horrore vigilia. Sic patrimonia regum, eleemosynae pauperum, imo (quod magis est) illius preciosi sanguinis precium profligatur. Ad hoc ergo exhauserunt patres nostri thesauros suos? ad hoc fiscus regius, detractis redditibus multis, elargitus est? ad hoc ecclesiis Christi agros & possessiones regalis munificentia contulit, vt deliciis clericorum meretrices ornentur, luxuriosa conuiuia praeparantur, canes, ac aues, & talia ludicra comparentur? Hoc milites clamant, plebs submurmurat, mimicantant & saltant, & vos negligitis, vos parcitis, vos dissimulatis. Vbi gladius Leui & zelus Simeonis, qui vt scorto abutentes filia Iacob Sichimitas (eorum habentes figuram, qui Christi ecclesiam pollutis actibus foedant) etiam circumcisos succiderunt? Vbi spiritus Moyfis, qui caput vituli adorantibus etiam domesticis sui sanguinis non pepercit? Vbi pugio Phinees sacerdotis, qui fornicantem cum Madianita confodiens sancta hac emulatione Deum placauit iratum? Vbi spiritus Petri, cuius virtute perimitur auaritia, haeresis simoniaca condemnatur?

Patrimonium ecclesiae pauperum est, non luxuria.

Iterum accusat episcopos negligentia.

Aemulamini, o sacerdotes, aemulamini vias Domini & iustitias Dei nostri. Tempus insurgendi contra eos qui difsiparunt legem Dei. Ego Constantini, vos Petri, gladium habetis in manibus. Iungamus dexteras: gladium gladio copulemus, vt eiiciantur extra castra leprosi, vt purgetur sanctuarium Domini, & ministrent in templo filii Leui, qui dixit patri & matri: Nescio vos, & fratribus suis: Ignoro vos. Agite quaso solicite, ne poeniteat nos fecisse quod fecimus, dedisse quod dedimus: si viderimus illud non in Dei obsequium, sed in pessimorum luxuriam impunita libertate consumi. Moueant vos sanctorum reliquiae in quibus insultant, veneranda altaria ante quae insaniunt. Moueat vos antecessorum nostrorum mira deuotio, quorum eleemosynis vesania clericalis abutitur. Proauus meus Edvardus,

Hortatur ad vindicandum scelera.

Antecessorum eius munificentia.

vt scitis, omnem terram suam ecclesiis & monasteriis decimauit. Sanctæ memoriæ atauus meus Aluredus, vt ecclesiam ditaret, non thesauris suis, non patrimonio, non sumptibus, non redditibus, parcendum putauit. Auus meus senior Edvvardus quanta contulerit ecclesiis, paternitatem vestram non latet. Pater meus & frater quibus donariis Christi altaria cumulauerint, meminisse vos decet.

Dunstanum
sigillatim
prouocat.

O pater patrum Dunstane, contemplare quæso patris mei oculos ab illa lucida cæli plaga in te radiantes. Audi querulas eius voces cum quadam pietate in tuis auribus resonantes: Tu mihi pater, Dunstane: Tu mihi de construendis monasteriis, de ecclesiis ædificandis, consilium salubre dedisti: Tu mihi adiutor in omnibus & cooperatore exististi: Te quasi pastorem, patrem & episcopum animæ meæ morumque meorum custodem elegi. Quando tibi non parui? Quos vnquam thesauros tuis consiliis prætuli? Quas possessiones, te præcipiente, non spreui? Si quid pauperibus erogandum existimabas, præsto fui. Si quid conferendum ecclesiis iudicabas, non distuli. Si quid monachis clericisve deesse querebaris, suppleui. Æternam dicebas elemosynam esse, nec aliam fructuosiorē, quam quod monasteriis ecclesiisve confertur, quo Dei serui sustententur, & quod superest pauperibus erogetur. O preciosam elemosynam, & dignum animæ precium! O peccatis nostris salubre remedium! quod a sinu Sibyllæ in peregrini muris pellicula fœtet, quod eius auriculas ornat, quod componit digitulos, quod corpus delicatum in bysso stringit & purpura. Ecce, pater, elemosynarum fructus mearum, & tuæ permissionis effectus.

Elemosy-
næ laus.

Regiam
opem cedit.

Quid huic querimoniam respondebis? Scio, scio, cum videbas furem, non currebas cum eo, nec cum adulteris portionem tuam ponebas. Arguisti, obsecrasti, atque increpasti. Contempta verba sunt, veniendum est ad verbera, & non deerit tibi potestas regia. Habes hic tecum venerabilem patrem Ethelvvaldum Vintoniensem episcopum: habes reuerendum præfulem Vvignoniensem Osvaldum; vobis istud committo negotium, vt & episcopali censura & regia auctoritate turpiter viuentes de ecclesiis eiiciantur, & ordinate viuentes introducantur.